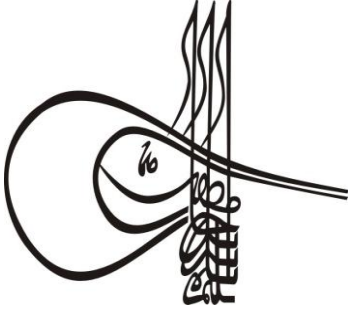

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic

Volume 11/2 Winter 2016, p. 985-999

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9219>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: 01.02.2016

✓ Accepted/Kabul: 15.03.2016

✍ Referees/Hakemler: Prof. Dr. Ali ŞAHİN –

Doç. Dr. Hülya EŞKİ UĞUZ – Doç. Dr. Mehmet GÖKÜŞ

This article was checked by iThenticate.

YEREL YÖNETİŞİM VE KADIN MECLİSLERİ: KARATAY KADIN MECLİSİ ÖRNEĞİ*

Erhan ÖRSELLİ** - Erdal BAYRAKCI*** - Selçuk KAHRAMAN****

ÖZET

Türkiye’de kadın meclislerinin ortaya çıkışı 1990’lı yılların ortalarına denk gelmektedir. 2006 yılında kent konseyleri yönetmeliği ile birlikte daha kurumsal bir nitelik kazanan kadın meclisleri yerel demokrasinin, katılımın ve yerel yönetişimin sağlanmasında etkin bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Artık günümüzde vatandaşların talep ve beklentileri yerel yönetişimi zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda Kadın Meclisleri kadınların kentsel yaşamda daha görünür olmalarında, yerel yönetişimin mümkün kılınmasında, yerel hizmetlerin yerel yönetimlerle işbirliği içerisinde sunumunda bir rol üstlenebilir. Özellikle son günlerde ülkemizde kadın meclislerinin gerçekleştirdiği faaliyetler ve projeler dikkate alındığında esasında kentsel hizmetlerin sunumu gibi bir görevleri olmamasına karşın yerelleşmede önemli bir aktör olarak her geçen gün rolünün daha da arttığı rahatlıkla ifade edilebilir. Bu nedenle özellikle yerel yönetimlerin faaliyetlerinde bu meclislerin hem kamuoyu oluşturma açısından hem de yerelde katılım ve yönetişimi daha etkin ve anlamlı kılma anlamında önemli bir konumda olduğu rahatlıkla ifade edilebilir. Ancak kadın meclislerinin kendilerine ait bütçelerinin olmayışı, bağlı oldukları belediyelerin yapacakları projelerde finansal desteği sağlıyor olması yerel faaliyetleri açısından bazı problemlerin doğmasına neden olabilmektedir. Çalışmada örnek olarak incelenen Karatay Kadın Meclisinin henüz yeni kurulmuş ve “kurumsallaşmış” olmasına rağmen bugüne kadar gerçekleştirdiği faaliyetler dikkate alındığında yerel düzeyde bir aktör olarak önemli bir rol üstlendiği rahatlıkla ifade edilebilir. Çalışmada kadın meclislerinin yerel hizmetlerin sunumunda bir aktör olup-olamayacağı veya kadın meclislerinin bu konudaki rolü tartışılacak ve Konya İli Karatay İlçesi Kadın Meclisi üyeleriyle yapılan mülakattan elde edilen bulgulara yer verilecektir.

* Bu çalışma 07-09 Mayıs 2015 tarihlerinde İnönü Üniversitesi’nde düzenlenen 9. Kamu Yönetimi Sempozyumunda (KAYSEM) sunulan bildirinin genişletilmiş ve gözden geçirilmiş halidir. Yazarlar sunum esnasında KAYSEM 9 Oturum Başkanı Prof. Dr. Korel GÖYMEN’e katkı ve eleştirilerinden dolayı teşekkür ederler.

** Yrd. Doç. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, El-mek: eorselli@konya.edu.tr

*** Yrd. Doç. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi, El-mek: ebayrakci@konya.edu.tr

**** Arş. Gör. Necmettin Erbakan Üniversitesi, El-mek: skahraman@konya.edu.tr

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetişim, Kent Konseyleri, Kadın Meclisleri, Türkiye.

LOCAL GOVERNANCE AND WOMEN'S COUNCILS: THE CASE OF WOMEN COUNCIL KARATAY

ABSTRACT

The emergence of the women councils in Turkey corresponds to the mid-1990s. The women councils, which began to have a more institutional nature with the regulation of city councils in 2006, emerge as an effective tool in providing local democracy, participation and local governance. Today, the demand and expectations of citizens make local governance required in the delivery of various urban services. In this context, the Women Councils can play a role for the women being more visible in urban life, for possibility of local governance, for and provision of local services in cooperation with local governments. When the activities and projects carried out by women's councils, especially the ones in recent days, in our country are considered, it can be easily concluded that their role about localisation increases further day by day, despite not having a task such as the provision of urban services. Therefore, it can be easily expressed that those councils have an important position for the activities of the local governments, especially in terms of both forming public opinion and making public participation and governance more meaningful at local level. However, the lack of own budget for the women's councils, and their financial dependency to the municipalities for their projects to be laid may cause some problems to occur in terms of their local activities. If the activities of Karatay Women's Council, which is the case study of this research, realised so far are taken into consideration, they can be easily suggested to carry out an important role although being a local level actor that is newly established and not "institutionalized" yet. In the study, whether the women councils can be an actor in the provision of local services, or the role of women councils on that issue; and the findings obtained from the interviews conducted with the members of The Women Council of Karatay District of Konya will be included.

STRUCTURED ABSTRACT

One of the issues increasing prominence in the local governments in Turkey is the women councils operating under the umbrella of city councils. Because, the increasing importance of governance and participation concepts, realization of which is expected from the city councils, has also increased the importance of women's councils that are under the umbrella of those councils, and they have become more visible despite showing some certain stasis.

Unlike the mainly centralized governing approach in Turkey, women's councils within the body of city councils are predicted to be able to take an inevitable role in the in providing local governance with local

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/2 Winter 2016

participation. Indeed, women's councils' taking a functional role as a means of forming public opinion also emerges as an important issue, through taking care of both political and administrative dimensions of participation.

Definition of governance as a model of management; which target a multi faceted and joint style of action and is based on the consensus of the parties in the communities with various actors (Bozkurt, 2014: 232), necessitates governance in the delivery of many urban services for local governments. Therefore, it is necessary to create an effective and efficient output series, by increasing participation in local governments. That is associated with the activities of the bodies having the power for creating public opinion to accelerate the local mechanisms. In this regard, women's councils can play an important role.

In this regard the concept of local governance is defined, the capacity of the women's council for being, or their role as, an actor in the provision of local services is discussed, examples of successful women's councils in Turkey are dealt with. Finally, the findings derived from the interviews conducted with the members of The Women's Council of Karatay District in Konya, take place in the study.

Women's councils, have an important institutional identity in making the women able to clearly say their ideas, to produce solutions and to actively participate in decision-making mechanisms. Also, they make their presence felt as a voluntarily organised democratic formation, which encourage women to stand against their own problems. Therefore, providing participation in the decision-making process and offering router contributions to the authority of local mechanisms as a result of forming a public opinion may be considered among the most important functions of the women's councils.

Women's councils have many activities throughout Turkey. On the other hand, working groups of the women's councils occasionally carry on some activities. Variety of the working groups existing in the structure of the women's councils, allows making the women locally visible and active in the provision of many different services.

Karatay Women's Council, which actively began its operations in January 2015, has an important position among the other Women's Councils in Konya. It involves two working groups: "City Women" and "Social Affairs".

Karatay Women's Council aims to make the women to maintain their role and status in the city, and encourages their awareness about the problems of the city life and their attempts to take initiative for the city; through its works done and projects carried out. In fact, Karatay Women's Council is emerging as a major player with a variety of events, in terms of both strengthening the urban sensibility of the women who have lived in the city for a long time; and ensuring the compliance and the sense of belonging to the city of the ones who had involved later, with the cities. In this context, many projects such as youth festivals are planned and implemented, in order to create the consciousness and awareness of the people, who live in the formerly villages that became parishes as a result of the Law No. 6360, about being connected to a

municipality. In addition, free sports programs are provided for women to be able to do sports in a relaxed atmosphere. Additionally, a variety of courses on the issues that are needed by the women living in the area are held in coordination with the Public Education Centre, and they are provided the opportunity to improve themselves.

Karatay Women's Council has realised projects, which are expected to constitute examples for urban services, such as "creation of urban forests, taking mentally retarded children to cinemas and theatres, organising and conducting training courses for hearing-impaired children and women, organizing iftar programs in the month of Ramadan, helping the orphan girls about their dowries when they get married, organising circumcision feasts". In addition, some solutions are tried to be produced through a female eye to various issues such as providing the basic needs of the widows and orphans in need of care and sheltering them in the 96 houses established with name "compassion houses", giving report card gifts to the orphan children, who are determined by contacting with mukhtars and school offices, buying a new house for a family in need of help instead of their house that had burned, giving housewives the opportunity contribute their household economy by producing something, making a contract with a clothing store and making them give 100 orphans the clothes they like.

Karatay Municipality provides financial support for the realising the organizations of Karatay Women's Council. However, the phrases in the municipal law on the help of the municipalities to the city councils, may be regarded as a problem in financial terms. Indeed, lack of budgets for the structures such as women's councils to apply directly, and their lack of spending authority (Erkul Baykal and Kara, 2013: 91), brings certain restrictions to the mobility areas of those councils.

Karatay Women's Council receives many requests via social media or in the form of direct application to the related units, while they occasionally take actions directly, as well. Among them, especially in helping the families in need of help and care, Karatay Women's Council plays a Role such as the Social Assistance and Solidarity Foundations which are sub-units of the district governorates. Additionally, the applications to the Social Affairs of the Women's Council are tried be replied through reinforcing them with preliminary investigations getting in contact with the district governorate.

On the other hand, in Turkey, lack of social recognition on the city councils and their subsidiary bodies, which are women and youth councils, their being entirely under the control of municipal governments, their lack of their own law, legal personality, budget and etc.; their partly being limited to perfunctory functions; their problems about the structure of the council and participation, emerge among important discussion topics (Ulusoy and the Tekdere, 2015: 53).

When the activities carried out so far by the Karatay Women's Council are considered, it can be easily stated that they have played an important role as a local level actor, though being newly established and not "institutionalised". The activities and the projects carried out by the Women's Council are financed by Karatay Municipality. In terms of overcoming the difficulties and problems experienced by the women,

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/2 Winter 2016

through the eyes of a women, the help being taken to the right owners by the active members of the women's council, who knows the field, quickly and efficiently through a variety of cooperation mechanisms; is very important in terms of strengthening local governance.

Keywords: Local Governance, City Councils, Women Councils, Turkey.

1. Giriş

Türkiye’de yerel yönetimlerde belirginliği artan hususlardan birisi kent konseyleri çatısı altında faaliyetlerini sürdüren kadın meclisleridir. Nitekim kent konseyleri ile gerçekleştirilmesi istenilen yönetim ve katılım olgularının giderek önemli hale gelmesi bu konseylerin çatısı altında bulunan kadın meclislerinin önemini artırmış, belli durağanlıklar gösterse de bu meclisler son zamanlarda daha görünür hale gelerek faaliyetlerini pek çok yerel yönetimde sürdürmektedir.

Türkiye’de yönetişimin ağırlıklı olarak merkeziyetçi oluşunun aksine kent konseyleri bünyesinde yer alan gençlik meclisleri ve kadın meclisleri gibi organların özellikle yerel katılımı yerel yönetişimin sağlanmasında kaçınılmaz bir rol alabilecekleri öngörülmektedir. Nitekim katılımın hem siyasal hem de yönetsel boyutu da ihmal edilmeyerek bir kamuoyu oluşturma aracı olarak kadın meclislerinin işlevsel bir rol almaları da önemli bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yönetişim olgusunun çok yönlü ve ortaklaşa bir hareket tarzını hedefleyen çok aktörlü topluluklarda tarafların uzlaşısına dayanan bir yönetim modeli (Bozkurt, 2014: 232) olarak tanımlanması yerel yönetimler açısından da kentsel pek çok hizmetin sunumunda yönetişimi zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle yerel yönetimlerde katılımın artırılarak etkin ve verimli bir çıktılar silsilesi oluşturabilmesi gerekmektedir. Bu da yerel mekanizmaları hızlandırmada kamuoyu oluşturma gücüne de sahip organların etkinlikleriyle ilişkilidir. Bu doğrultuda kadın meclisleri önemli bir rol üstlenebilir.

Bu bağlamda çalışmada yerel yönetim kavramının kuramsal çerçevesi kısaca çizilerek, kadın meclislerinin yerel hizmetlerin sunumunda bir aktör olup-olamayacağı veya kadın meclislerinin bu konudaki rolü tartışılacak; Türkiye’de başarılı kadın meclis örneklerine değinilecektir. Son olarak çalışmada Konya İli Karatay İlçesi Kadın Meclisi üyeleriyle yapılan mülakattan elde edilen bulgulara yer verilecektir.

2. Yerel Yönetişim ve Türkiye’de Kadın Meclislerinin Ortaya Çıkışı

Yönetişim, yöneten ile yönetilen arasındaki uçurumun ortadan kalktığı bir ortamda, çoklu aktör yapısında, vatandaşların mümkün olan her alanda ve biçimde karar alma süreçlerine katılımını ve kamusal hizmetlerin etkin, verimli ve şeffaf bir şekilde sunumunu öngörmektedir (Ökmen ve Görmez, 2009: 120). Ayrıca yönetim kavramıyla otoritenin yukarıdan aşağıya doğru hâkimiyetini esas alan klasik hiyerarşik yönetim anlayışı yerine tüm toplumsal aktörlerin karşılıklı işbirliği ve uzlaşısına dayanan, katılımcılığı ve sivil toplum kuruluşlarını ön plana çıkaran, saydamlığı, açıklığı, hesap verme sorumluluğunu, yetki devri ve yerindeliği esas alan bir anlayış kastedilmektedir (DPT, 2007: 5 vd.).

Yönetişim kavramı yönetim kavramının içerdiği tek yönlü eylem tarzının yerine yöneten ve yönetilenler arasındaki etkileşimlerin beraberinde getirdiği yeni bir eylem tarzını ortaya koymaktadır (Örselli, 2010: 507). Böylece yönetim olgusunun bizzat kendisi sadece hak talebinde bulunan pasif vatandaşlık algısını dönüştürerek vatandaşların da doğrudan ya da dolaylı inisiyatif

alabilmelerine imkan sağlayan ve teşvik eden aktif vatandaşlık konumuna yükseltmiştir (Yıldırım, 2014: 77).

Halkın yönetilen olmaktan çıkarak, yönetime her aşamada katılan, sorumluluk alabilen ve denetleyebilen bir konuma gelmesi ile katılım konusunda yaşanan sorunlar, ulusal ve yerel düzeyde yeni katılım yollarının geliştirilmesini gerektirmiş ve bu durum yerel yönetişimi önemli hale getirmiştir. Yerel yönetişim merkezi yönetim, yerel yönetimler, özel kesim ve sivil toplumdan oluşan paydaşlar bütünü olarak görülmektedir (Kerman vd., 2013: 16).

Yerel yönetişim kapsamında kent yönetiminin yöneticiler ve halk arasında etkileşim halinde gerçekleştirilmesi amaçlanmakta ve bu bağlamda kentin sorunlarına çözüm üretmek amacıyla politik, ekonomik ve idari iradenin, grupların ve toplulukların ortaklaşa karar alma ve ortak çıkarlarını belirlemede mekanizmalar oluşturulması ve bu süreçlerin yönetilmesi söz konusudur (Toksöz, 2011: 10). Yönetişim kapsamında küçük parçaların yönetiminin daha kolay olacağı düşüncesi içinde yaşlı, genç, kadın, çocuk, engelli gibi meclis kategorilerinin kentte oluşturularak birlikte sorunlara çözüm aranması, bir anlamda idarenin halktan faaliyetlerle ilgili izin alması da öngörülmüş olduğu ifade edilebilir (Çetinkaya ve Korlu, 2012: 98).

Yerel yönetişim demokratik, katılımcı ve paydaşlara daha çok söz hakkı veren bir model olarak öne çıkmaktadır. Söz konusu modelin gelişmesinde, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı, Maastricht Antlaşması, Avrupa Kentsel Şartı ve Gündem 21 önemli katkılar sağlamıştır (Kerman vd., 2013: 17).

1992 yılında Rio Zirvesinde kabul edilen Gündem 21 eylem planı yerel ortaklıklara dayalı çeşitli katılımcı mekanizmaları öngören yapısıyla yerel yönetişim anlayışının hayata geçirilmesi kadar yerel demokrasinin de geliştirilmesinde önemli bir aşamadır. Nitekim Yerel Gündem 21 eylem planında yönetişim olgusunda olduğu gibi katılım vurgusu öne çıkmaktadır. Bu doğrultuda kentte yaşayan farklı sosyal grupların gönüllük esasında, kent yönetimindeki karar alma mekanizmalarında yer alabilmesi için kent konseyleri altında ilgili yerel aktörlerden oluşan kadın ve gençlik meclisleri ortaya çıkmıştır (Lamba, 2012: 499).

Kent konseyleri, geniş bir görev tanımı ve üye çeşitliliği olması bakımından Türkiye'deki yerel yönetişim sisteminde yer alan en önemli katılım mekanizmalarından biridir. Kent Konseyi Yönetmeliğine göre, kent konseyleri yerel karar alma sürecine katılımı sağlayarak, kamu hizmetlerinin ve belediye politikalarının denetlenebilirliğini, hesap verebilirliğini ve saydamlığını temin eden, sivil toplumun farklı kesimleri, kamu ve özel sektör arasında etkin bir ortaklık kuran oluşumlardır (yerelyonetisim.org.tr, 2015).

Kent konseyleri, Türkiye'ye özgü yapılanma biçimiyle bir yerel yönetişim mekanizması olarak değerlendirilmekte ve kentteki farklı dinamiklerin birbirlerinden haberdar olmalarını hedefleyen bir platform olarak görülmektedir (Demirtaş, 2012: 297). Bu açıdan bünyesinde yer alan kadın ve gençlik meclisleri ile yerel demokrasi kanallarını genişletme yolunda dolaylı olmakla birlikte önemli roller üstlenebileceği ifade edilebilir.

Kentsel yaşamın kalitesinin artırılması, katılımcı demokrasinin yerelde işletilebilmesi ve yerel birimlerdeki aktörlerinin çeşitlenmesi yerel yönetişimin ilke ve teknikleri ile doğru orantılıdır (Temizel, 2012: 283). Bu açıdan yerel yönetişim bağlamında kentsel kaynakların kullanımının ve etkinliğinin başarılı olabilmesi için yeni kanalların devreye girmesi kaçınılmazdır. Böylece kadın meclisleri gibi yapılanmaların yerel alanda birer yönetsel paydaş olarak rol alması, kentsel hizmetlerin yönetiminde rol alabilecek bütün aktörler arasında geniş bir yerel yönetişim sahası ortaya çıkarmaktadır (Göymen, 1999: 77-79).

Kent konseyinde kadınlar, yerel meclislerin çok sınırlı sayıdaki seçilmiş kadın üyeleri dışında, ancak bazı sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri olarak yer alabilmektedirler. Bu boşluğun doldurulmasında kadın meclislerinin önemli bir işlevi olduğu gibi, bunun yanında kadınları ilgilendiren öncelikli konuların tüm kentin ortak gündemine taşınmasının yolunu açabileceği de iddia edilebilir. Ayrıca kadın meclisleri, kadınların karar alma süreçlerine ve kentsel yaşamın her alanına etkin olarak katılımının sağlanmasına odaklanmaktadır. Bunun yanında kadın meclisleri ile örgütlü ve örgütsüz kadınlar arasındaki iletişimin geliştirilmesi sağlanarak ortak bir dayanışma ağı oluşturulması hedeflenmektedir (Emrealp, 2005: 83; Usta, 2013: 210).

Türkiye’de seçimle işbaşına gelen yerel ve ulusal karar organlarında kadınların oransal varlıklarının oldukça düşük olması kadınların karar organlarındaki etki düzeylerinin zayıf kalmasına sebebiyet verebilmektedir (Sancar, 2008: 174). Bu noktada Türkiye’de kadın meclisleri yakından izlendiğinde hem kentsel karar alma mekanizmalarında etkin olabilme hem de baskı grubu ve kamuoyu aracı oluşu açısından sivil toplum rolüne de bürünmekte olduğu görülmektedir. Bu nedenle özellikle yerel ve genel seçimler öncesinde kadın adayların bu meclisler organizatörlüğünde yapılan etkinliklerde kendilerini gösterdikleri de bilinmektedir.

Türkiye’de kadın meclislerinin ortaya çıkması 1990’lı yılların ikinci yarısına denk gelmektedir. Özellikle kadın meclislerinin temeli, Gündem 21 adı verilen bir küresel eylem planına dayanmaktadır (Şahin, 2011: 33). Türkiye’deki Gündem 21 uygulamaları, başlangıcından bu yana UNDP’nin (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı) desteğiyle, IULA-EMME’nin (Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği, Doğu Akdeniz ve Ortadoğu Bölge Teşkilatı) koordinatörlüğünde başlamıştır (Emrealp, 2005: 29).

1996’da İstanbul’da Habitat-II kapsamında Birleşmiş Milletler organizatörlüğünde, “İnsan Yerleşimleri Konferansı-Kent Zirvesi” başlıklı programda yerelde katılımcı demokrasiyi artırma hedefiyle Kent Konseylerinin altyapısı niteliğindeki Yerel Gündem 21 Meclislerinin kurulması sağlanmıştır (Erkul, Baykal ve Kara, 2013: 86).

Türkiye’de 67 farklı Gündem 21 programı uygulamaya konulmuş; 40 ilde kadın meclisi, kadın çalışma grupları veya kadın komisyonları kurulmuştur. Gündem 21 kapsamında oluşturulan kadın meclisleri, başlangıçta kent konseyleri çatısı altında faaliyetlerini sürdürmüş, sonrasında 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun yasalaşması ile ve 2006 yılında Kent Konseyleri Yönetmeliği’nin çıkarılmasıyla Gündem 21 Programı kapsamından çıkarılarak kurumsallaşmaya ve yaygınlaşmaya başlamıştır (Şahin, 2011: 39-40).

3. Kadın Meclisleri Bağlamında Türkiye’deki Farklı Uygulama Örnekleri

Kadın Meclisleri, Kent Konseyleri ile benzer çizgide, kentteki tüm paydaşları ortak bir çatı veya şemsiye altında buluşturan bir platform niteliğini taşımaktadır (Emrealp, 2005: 84). Kadın meclisleri, kadınların düşüncelerini açıkça söyleyebilmelerini, çözüm üretebilmelerini ve karar alma mekanizmalarına aktif katılımlarının sağlanmasında önemli bir kurumsal kimliğe sahiptir. Ayrıca, kadınların kendi sorunlarına sahip çıkmalarını özendiren gönüllülük temelinde örgütlenen demokratik bir oluşum olarak varlık göstermektedir. Dolayısıyla karar alma süreçlerine katılmayı sağlamak ve bir kamuoyu oluşturulması sonucunda da yerel mekanizmaların yetkilerini yönlendirici katkılarda bulunmak kadın meclislerinin önemli fonksiyonları arasında sayılabilir. Bu doğrultuda kadın meclisleri yerel siyasette aday olacak ve seçilebilecek kadın sayısını artırmayı da hedefleyen bir nitelik taşımaktadır.

Kadın meclislerinin, kadınların toplumsal yaşamın üretim, siyaset vb. pek çok alanda söz sahibi olmasını sağlayacak çalışmaların yapımı ve o yerleşim biriminde yaşayan kadınların, kent ve kadın sorunları ile ilgili sorumlulukları konusunda bilinçlerinin artırılmasının sağlanması hedefi oldukça mühim bir noktayı teşkil etmektedir. Bunların yanı sıra, kadınlar tarafından üretilen çözüm önerileri ve projelerin yetkili birimlere ulaştırılmasının sağlanması, kadınların kent yönetimi ile ilgili konularda ve politikalar oluşturulmasında etkin olarak temsil edilmelerinin sağlanması ya da kent yönetiminde ve karar alma süreçlerinde daha aktif rol almalarının sağlanması kadın meclislerinin temel hedefleri arasında yer almıştır.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) destekli “21. Yüzyıl Gelişim Projeksiyonu Yerel Yönetim Demokratikleşme Projesi” kapsamında ve Yerel Gündem 21 çerçevesinde 1997’de Antalya’da kadın meclisi kurulması için çalışmalar başlamış; bu doğrultuda oluşturulan kent konseyi altında bir kadın meclisi ve onun da bünyesinde yer alan altı adet çalışma grubu oluşturulmuştur (Sağır, 2003: 33-34).

1998 yılında ilk resmi toplantısını Gündem 21’in çağrısıyla gerçekleştiren Antalya Kadın Meclisi, derneklerden, siyasi partilerden, muhtarlardan, belediye meclislerinden, kamu kurum ve kuruluşları ile meslek odalarından katılımcıları bir araya getirmiştir. Böylece farklı yerel aktörleri de bünyesinde toplayan Antalya Kadın Meclisi, kadınların kamusal alandaki varlıklarının güçlendirilmesi, kadın enstitülerinin kurulması, gezici nitelikte kadın sağlığı danışma birimlerinin oluşturulması, kadın temelli politikaların üretilmesi gibi çeşitli hedefleri ve projeleri gündemine alarak faaliyetlerine başlamıştır (Sağır, 2003: 35).

2011 yılında Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV) İyi Yönetişim Programı ile Habitat Kalkınma ve Yönetişim Derneği’nin birlikte yürüttüğü “Kadın Meclisleri Birbirini Eğitiyor” isimli proje kapsamında Giresun, Bursa-Nilüfer, Ordu ve Şanlıurfa’daki kadın meclislerinden katılan temsilciler İstanbul’da düzenlenen bir atölye organizasyonunda bir araya getirilmiş, bunlardan Şanlıurfa’dan gelen katılımcılar “Yerel Eşitlik Eylem Planları Hazırlama Sürecinde Kadın Meclisi ve Yerel Yönetim İlişkisi” konusunda sunum gerçekleştirmişlerdir. Ayrıca bu organizasyona katılan kadın meclisi üyeleri yerel eşitlik komisyonlarının işleyişi ve diğer kurumlarla olan ilişkileri üzerinde de aralarında bilgi alışverişinde bulunmuşlardır (www.tesev.org.tr, 2015).

Kadın meclisleri Türkiye genelinde birçok faaliyet göstermektedir. Kadın meclislerini geniş katılımlı olarak bir araya getiren ilk organizasyon 15-16 Mart 2014 tarihli “Kent Konseyleri Kadın Meclisleri Söke Buluşması”dır. Bu organizasyona kırk il ve ilçeden kadın meclisi temsilcileri katılmış, oturumlarda kadın meclislerinin yönergelerinde yer alan “yönetişim”, “ekip çalışması” “gönüllülük”, “katılımcı demokrasi”, “kadın dostu kent”, “cinsiyete duyarlı bütçeleme” gibi kavramlar tartışılarak kadınların kentsel hizmet ve faaliyetlerde daha fazla görünür ve etkin kılınması gerektiği üzerinde durulmuştur. İlki Söke’de yapılan Türkiye Kent Konseyleri Kadın Meclisleri Platformu’nun ikinci buluşması ise Türkiye genelindeki 55 Kadın Meclisinden 131 temsilcinin katılımıyla 8-9 Kasım 2014 tarihinde Datça’da gerçekleştirilmiştir (star.com.tr/, 2015).

Öte yandan kadın meclisleri çalışma grupları da zaman zaman faaliyet göstermektedirler. Örneğin İzmir Kent Konseyi Kadın Meclisi bünyesindeki Kadın Siyaset Çalışma Grubunun “2014, Kadın Yılı İlan Edilsin” önerisi İzmir Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından kabul edilmiştir. İzmir Kent Konseyi Kadın Meclisi bünyesinde Kadın ve Siyaset Çalışma Grubunun yanı sıra Kadın Emeği ve İstihdamı, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele, Doğal Afetlerde Kadınlar, Kadın Girişimi ve Yenilikçi El Sanatları, Kültür ve Sanat, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği olmak üzere toplamda yedi adet çalışma grubu yer almaktadır (izmirkentkonseyi.org.tr/, 2015).

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/2 Winter 2016

İzmir'deki Kadın Meclisi Kadın ve Siyaset Çalışma Grubu, üniversitelerle işbirliği çerçevesinde "Yerel Siyaset Akademisi" başlıklı bir eğitim projesi yürütmüş ve bu çerçevede katılımcı kadınlara Yerel Siyaset Akademisi sertifikası takdim edilmiştir. Bu eğitim sürecinde, "Yerel Siyasette Kadın Olmak", "Kadın Dostu Yerel Yönetim Örnekleri", "Dünya'da ve Ülkemizde Yerel Siyasette Kadının Yeri", "Yerel Demokrasi ve Kadın Katılımı", "Yerel Kadın Örgütleri ve Yerel Siyaset İlişkisi" gibi 24 farklı başlıkta aralarında çok sayıda akademisyenin olduğu uzmanlar tarafından dersler verilmiştir (izmirkentkonseyi.org.tr/, 2015).

Bursa'da, 8 Aralık 2011 tarihinde Bursa Kent Konseyi (BKK) Kadın Meclisi üyeleri, Çınarcık Köyü'nde kadınlara yönelik sağlık eğitimi semineri düzenleyerek vatandaşları bilgilendirmiştir. 19 Ekim 2012 tarihinde BKK Kadın Meclisi, birinci derece deprem bölgesinde yer alan Bursa'da tüm vatandaşları doğal afetler hakkında bilinçlendirmek amacıyla "Afetle Mücadele" konulu bir eğitim semineri düzenlemiştir.

22 Ekim 2013 tarihinde BKK Kadın Meclisi, Kahramanmaraş Kent Konseyi ev sahipliğinde düzenlenen "Toplumsal Barışın Sağlanmasında Kadının Rolü" temalı "Ulusal Kadın Buluşması-Kahramanmaraş" programına katılmıştır. 5 Kasım 2013 tarihinde BKK Kadın Meclisi tarafından "Güvenli Doğalgaz ve Tasarruf" konulu panel düzenlenerek yakıt tüketiminin nasıl azaltılacağı ve emniyetli doğalgaz kullanımı konularında kadınlara bilgiler verilerek bu konuda bilinçlenmeleri hedeflenmiştir. Yine BKK Kadın Meclisi 31 Ekim 2014 tarihinde Bursa'da ilk defa bütün kadın muhtarların bir araya geldiği toplantı düzenlemiş ve toplantıya Bursa genelindeki 9 ilçede görev yapan 28 kadın muhtarın tamamı bir araya getirilerek fikir alışverişinde bulunabilmeleri sağlanmıştır.

BKK Kadın Meclisi, 25 Nisan 2014 tarihinde, yürütme kurulu, meclis üyeleri, kadınlara yönelik sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve Bursa Barosu Kadın Komisyonu Başkanı'nın da katılımıyla bir çalıştay düzenlemiştir. Bu çalıştayda, "okullarda hijyen", "mahallelerde taban çalışması" ve "köy seminerleri" konulu üç ana başlık üzerinde durulmuş; "okullarda hijyen" konulu proje ile okullarda hijyenin önemine vurgu yapmayı, eksikliklerin tamamlanmasını ve şartların iyi hale getirilmesini hedeflenmesi, "mahallelerde taban çalışması" konulu proje ile kadınların sıkıntılarına birebir dokunarak istihdam gücüne ve karar alma süreçlerine katılmalarını, "köy seminerleri" konulu proje ile de köyde yaşayan kadınların en az şehirde yaşayan hemcinsleri gibi kendilerine sunulan imkanlardan yararlanmalarının hedeflenmesi çalıştayın temel çerçevesini oluşturmuştur (bursakentkonseyi.org.tr/, 2015).

Türkiye'de kadın meclisleri bünyesinde yer alan çalışma gruplarının çeşitliliği yerelde kadınların farklı pek çok hizmetin sunumunda daha görünür kılınmasına ve etkinlik gösterebilmesine imkân sağlayabilmektedir. Bu örneklerden birisi olan Adana Kent Konseyi (AKK) Kadın Meclisi 13 çalışma grubuna sahiptir. Bu çalışma grupları arasında yer alan Şiddet, Danışma ve Dayanışma Çalışma Grubu, Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından desteklenen Adana Kadın Dayanışma ve İlk Adım Merkezi (AKDAM) ile koordineli bir faaliyet göstermektedir. Bu doğrultuda çalışma grubu faaliyetleri içerisinde her haftanın beş günü dönüşümlü olarak AKDAM üyesi 10 kişi gönüllü nöbet tutarak çalışmaktadır (adanakentkonseyi.org.tr/, 2015).

Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından mekân, iletişim, elektrik, su ve sekreterlik gibi ihtiyaçları karşılanan AKDAM bünyesinde avukatlardan, psikologlara farklı meslek dallarından gönüllü çalışanlar yer almaktadır. AKDAM'a sadece Adana içerisinden değil yurt içinden ve yurt dışından da çok sayıda talepler ulaşmakta, sığınma evleri tahsisi, psikolojik destek, aynı yardımlar, çeşitli sorunlara yönelik danışmanlık hizmetleri verilmektedir. Bu hizmetler verilirken Adana Valiliği, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, Adana Barosu, belediyeler ve emniyet müdürlükleri gibi aktörlerle de irtibata geçilmektedir (siginaksizbirdunya.org/, 2015).

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/2 Winter 2016

Kadın meclisleri kadınların aynı zamanda üretim faaliyetlerinde de rol alabilmeleri için çeşitli girişimlerde bulunmaktadır. Örneğin Denizli Kadın Meclisi, Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü ile imzalamış oldukları protokol çerçevesinde, bilgisayar, yemek, nakış, dikiş, hasta, yaşlı, engelli bakımı gibi çeşitli kurslar açmışlardır. Bunlarla beraber, Denizli Kadın Meclisi, Denizli'nin göç alan mahallelerindeki kadın sorunlarının tespitine, naylon poşet kullanımının azaltılmasına, pazaryerlerinin hijyenik hale gelmesine ilişkin çalışmalar da yürütmektedirler (Şahin, 2011: 91).

4. Karatay Kadın Meclisi: Yapısı ve Faaliyetleri¹

Kadın Meclislerinin organları ile kuruluş, amaç, görev, yetki ve sorumlulukları, 5393 sayılı Belediye Kanununun 76. maddesi ve 08.10.2006 tarih ve 26313 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan İçişleri Bakanlığınca hazırlanan Kent Konseyi Yönetmeliği ile ilgili belediyenin Kent Konseyi Genel Kurulunca kabul edilen Çalışma Yönergesine uygun olarak hazırlanmaktadır.

Kadın Meclisi, katılımcılık, kentsel hakların geliştirilmesi, çözüm üretebilme ile karar almayı ve uygulamayı geliştirmeyi hedefleyen demokratik bir platform olarak tanımlanmaktadır. Nitekim Karatay Belediyesi Kent Konseyi Kadın Meclisi Çalışma Yönergesinin 4. maddesinde, kadın meclisi, *“kadınların kültür, eğitim ve düşünce farkı gözetilmeksizin karar alma mekanizmalarında temsillerinin sağlanmasına yönelik gönüllülük esasında yürütülmesi hedeflenen projeleri ve faaliyetleri yürüten bir yapı”* olarak tanımlanmıştır.

Aynı yönergenin 6. maddesinde Karatay Kadın Meclisi'nin amaçları şu şekilde sıralanmaktadır: *“Kadınların toplumsal yaşamın iktisadi alanından çok farklı alanlarına kadar söz sahibi olabilmeleri, görünürlüklerinin artırılması, ilçe sınırları içerisindeki kadınların kent ve kadın sorunları konusunda bilinçlendirilmesi, kentsel etkinliklere teşvik edilmesi, kadınların kente ait olma duygularının güçlendirilmesi, kadın odaklı sorunların tespit edilmesi, çeşitli çözüm yollarının ve projelerin üretilmesinde kadınların aktif katılımlarının sağlanması, kadın meclisi aracılığıyla sorunların yetkili birimlere ulaştırılması, kadınların kent yönetimi ile ilgili konularda ve politikalarda etkin temsillerinin sağlanması, ilçede kalkınma esaslı çalışmalara öncülük edilmesi, kadınların insan hakları ve çevre gibi alanlarda duyarlılıklarının artırılması, kadınların araştıran ve üreten, girişimci ve dinamik birer güç olarak bireysel inisiyatifler alabilmesinin sağlanması, kadınların ilçe içerisindeki bilimsel ve teknolojik etkinliklerde de rol alabilmeleri ve kadınların birlikte çalışıp ortak hareket edebilmelerinin başarılması.”*

Yönergede sayılan bu amaçların yanında bazı çalışma ilkeleri de ortaya konulmuştur. Bu ilkelerin gerçekleştirilmesinde sürdürülebilir kalkınma, yaşanabilir bir çevreye duyarlılık ve sosyal yardımlaşma esas kabul edilmiştir. Bu doğrultuda çalışma ilkeleri, “kente sahip çıkma”, “gönüllü katılımcılık”, “tarafsızlık ve saydamlık” olmak üzere üç başlıkta ifade edilmektedir. Kente sahip çıkma, Kadın Meclisindeki üyelerin tüm faaliyetlerinde kentsel değerlerin korunmasının öncelenmesidir. Gönüllü katılımcılık ilkesi ile çıkar amacını bireyselleştirmeden kentsel katılımı yer alınması hedeflenirken, tarafsızlık ve saydamlık ilkesi ile meclis yapısının ekonomik ve siyasi kişi ve yapılardan bağımsız, faaliyetlerinde üyelerinin fikir görüşleri doğrultusunda hareket edebilmesinin öncelenmesi kastedilmektedir.

¹ Karatay Belediyesi Meclis Üyesi ve Karatay Kent Konseyi Başkanı Yusuf Güden'in vesilesiyle Celalettin Karatay Kongre ve Gençlik Merkezinde görüşme imkânı bulduğumuz Karatay Kadın Meclisi Başkanı Havvanur Aydın, Sosyal İşlerden Sorumlu Başkan Yardımcısı Zeynep Oğuz, Kent Kadınlarından Sorumlu Başkan Yardımcısı Meral Eraslan ve Karatay Kadın Meclisinin gönüllü aktif üyelerinden Esmâ Çokmen'e teşekkür ederiz.

Karatay Kadın Meclisi'nin yapısı ve organları üç başlık altında yönergesinde yer bulmuştur. Bunlardan birincisi olan Kadın Meclisi Genel Kurulu, en yetkili organı olup, Kadın Meclisi Yürütme Kurulunca hazırlanan gündemi görüşmek üzere yılda en az bir kez olağan toplanan bir organdır. İkinci organ ise Kadın Meclisi Yürütme Kuruludur. En az üç ayda bir kez toplanan bu kurul, uygun gördüğü kişi, kurum ve kuruluş temsilcilerini toplantılara davet edebilir. Üçüncüsü ise, Kadın Meclisi Çalışma Gruplarıdır. Bu çalışma gruplarının görev süresi bir yıldır. Çalışma grupları ihtiyaç halinde fahri üye olarak alanında uzman kişilerden yararlanabilir. Çalışma grubu üyeleri içerisinde seçilen bir temsilci, çalışmaları koordine eder, projeleri yürütme kuruluna sunar ve ilgili çalışma grubu yürütme kuruluna karşı sorumludur. Çalışma grupları çok sayıda kurulabilir. Ancak çalışma gruplarının üye sayısı 3'ten az 7'den fazla olamaz.

Karatay Kadın Meclisi'nin en önemli organlarından olan Kadın Meclisi Yürütme Kurulu'nun görevleri Yönergenin 12. maddesinde sıralanmıştır. Buna göre, genel kurul toplantı gündeminin belirlenmesi, Kent Konseyi ile Kadın Meclisi arasındaki koordinasyonun sağlanması ve geliştirilmesi, üyeler ve çalışma grupları tarafından üretilen fikir ve projelerin Genel Kurul'a sunulması, ulusal çaptaki diğer kadın meclisleri ile ilişki ağlarının kurulması, ilçede kadınların karşılaştıkları yerel hizmet eksikliklerini yetkili mercilere iletilmesi ve takibinin yürütülmesi Kadın Meclisi Genel Kurulu'nun temel görevleri arasında yer bulmaktadır.

Diğer yandan Karatay Kadın Meclisi Yönergesinin 14. maddesinde Kadın Meclisi Başkanının görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir. Buna göre, genel kurul toplantılarının yürütülmesi, Yürütme Kurulu'na başkanlık edilmesi, Kadın Meclisinin yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde temsilinde yer alınması, Kent Konseyi Genel Kurulu'na katılarak Kadın Meclisinin temsil edilmesi Kadın Meclisi Başkanının temel görev ve yetkileri arasında yer almaktadır. Bunların yanı sıra Kadın Meclisi Başkanı görev ve yetkilerini kullanırken bütün üyelere karşı sorumlu olup eylem ve işlemlerinde üyelerinin düşüncelerini ve kararlarını dikkate almak durumundadır.

Öte yandan Karatay Kadın Meclisinin üyeleri, Çalışma Yönergesinin 8. maddesine göre; Üniversite temsilcilerinden 2 üye, gönüllü kadın katılımcılardan 7 üye, ilçe sınırları içerisindeki okullarda görev yapan kadın öğretmenlerden 2 üye, sivil toplum örgütlerini temsilen 3 üye, meslek odalarını temsilen 3 üye, Halk Eğitim Merkezi'ni temsilen 2 üye, spor kulüplerinin kadın temsilcilerinden 2 üye, kadın muhtarları temsilen 1 üye, ilçe sınırlarındaki sağlık personellerini temsilen 3 üye ile engelli kadınları temsilen 1 üye'den oluşmaktadır (http://www.karataykentkonseyi.com/Kadin_Meclesi_Yonergesi.asp#, 2015).

Aktif olarak faaliyetlerine Ocak 2015 itibarıyla başlayan Karatay Kadın Meclisi, Konya'daki diğer Kadın Meclisleri içerisinde önemli bir yer edinmektedir. İlk aşamada 15 kişilik bir yönetim kadrosu ile kurulmuş olmakla beraber içerisinde "Kent Kadınları" ve "Sosyal İşler" olmak üzere 2 çalışma grubunu da barındırmaktadır. Sosyal İşler Çalışma Grubu daha çok kadınlara yönelik zaman zaman ayni ve nakdi yardımları da kapsayan her türlü desteği vermeye çalışırken, Kent Kadınları Çalışma Grubu ise kadınların kentsel hizmetlerde etkinliklerinin ve görünürlüklerinin artırılması üzerinde çalışmalarını yürütmektedir. Karatay Kent Konseyi Kadın Meclisi, 6 Ocak 2016 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul toplantısında Başkanla birlikte 16 üyeli yeni yönetim kurulu üyelerini de seçmiştir.

Karatay Kadın Meclisi yaptığı çalışmalar ve yürüttüğü projeler ile kadınların kent içerisindeki toplumsal rollerini ve statülerini korumalarını hedefleyerek kadınların kent yaşamındaki sorunlar karşısında bilinçlenmelerini ve onların kente dair inisiyatif alabilmelerini teşvik etmektedir. Nitekim hem kentte uzun süredir yaşamakta olan kadınların kentsel duyarlılıklarının güçlendirilmesi hem de kente sonradan dahil olanların kente uyumlarının ve kente ait olma duygularının sağlanabilmesi için Karatay Kadın Meclisi çeşitli etkinlikleriyle önemli bir aktör olarak ortaya

çıkılmaktadır. Bu doğrultuda 30 Mart 2014'te köy statüsünden mahalle statüsüne geçen yerleşim birimlerinde yaşayanların bir belediyeye bağlı olma bilinçlerinin ve farkındalıklarının oluşturulması için saha ölçeğinde gençlik şölenleri gibi pek çok proje planlanmakta ve uygulanmaktadır. Ayrıca kadınların rahat bir ortamda spor yapabilmelerini sağlamak için ücretsiz spor programları düzenlenmektedir. Bunun yanında yörede yaşayan kadınların ihtiyaç duydukları konularda Halk Eğitim Merkezi ile koordineli çeşitli kurslar düzenlenmekte ve kendilerini geliştirme imkânı sağlanmaktadır.

Karatay Kadın Meclisi, kentsel hizmetlere örnek teşkil eden “kent ormanının oluşturulması, zihinsel engelli çocukların sinema ve tiyatroya götürülmesi, işitme engelli çocuklara ve kadınlara eğitim kurslarının düzenlenmesi ve yürütülmesi, Ramazan aylarında iftar programları düzenlenmesi, yetim kızlara evlenirken çeyiz yardımının yapılması, sünnet organizasyonlarının düzenlenmesi” gibi projeleri hayata geçirmektedir. Bunlarla birlikte, bakıma muhtaç dul kadın ve yetimler için “şefkat evleri” adıyla kurulan 96 adet evde bu insanların temel ihtiyaçlarının da üstlenilerek barındırılması, muhtarlıklarla ve okul müdürlükleri ile iletişime geçilerek tespit edilen yetim çocuklara karne hediyelerinin dağıtılması, evleri yanan muhtaç bir aileye yeni bir ev alınması, ev hanımlarına belediye finansmanında üretim yapmaları ve bunu da belediye aracılığıyla satabilmelerinin sağlanması, 100 yetime bir giyim mağazası ile anlaşılarak onlara diledikleri kıyafetleri alabilmelerine olanak sağlanması, birtakım nedenlerden ötürü travma yaşayan Suriyeli genç bir kız ile annesine barınma ve psikolojik tedavi yardımı gibi sahada çeşitli örneklerdeki sorunlara kadın gözüyle çözümler getirilmeye çalışılmaktadır.

Karatay Kadın Meclisinin çalışma gruplarından Kent Kadınları birimi tarafından 28 Nisan 2015 tarihinde uyuşturucu bağımlılığı ile mücadele amacıyla Konya Halk Sağlığı Merkezi işbirliği ile özellikle annelerin ve çocuklarının bu soruna bulaşmamaları konusunda dikkat etmesi gereken hususların dile getirildiği bilinçlendirme semineri düzenlenmiş ve gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca yerel hizmetlerin daha geniş bir perspektifle sunulması açısından 8 Mart Kadınlar Günü, 10 Mayıs Anneler Günü gibi önemli tarihler de kadınların bir araya getirilmesiyle kent içerisindeki aidiyetlerinin artırılmasına dönük faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Bu etkinliklerde şehit anneleri, evinin yükünü sırtlayan kadınlar gibi başlıklarda çeşitli ödüller verilmektedir.

Yine, farklı faaliyetlere örnek olarak; 28 Nisan 2015 tarihinde Kadın Meclisi organizatörlüğünde Dr. Ferahnur Çavdarıcı Yaman tarafından “Madde Bağımlılığı” başlıklı bir konferans düzenlenmiş, 7 Mayıs 2015 tarihinde aylar öncesinde başlatılan işitme engelli kadınlara yönelik “Engelsiz Spor” başlıklı kursu tamamlayanlara sertifikaları takdim edilmiş, Haziran-Temmuz döneminde zaman zaman Belediye Başkanının da katılımıyla Kadın Meclisi üyeleri yoksul ailelerin evlerine misafir olarak iftar sofralarına katılmış ve çeşitli tarihlerde evlenecek genç çiftlere çeyiz yardımı yapılmıştır.

Organizasyonların gerçekleştirilmesinde Karatay Kadın Meclisi'ne Karatay Belediyesi finansal destek sağlamaktadır. Bununla birlikte belediye kanununda kent konseylerine belediyelerin yardımcı olmasına dair ifadeler mali anlamda bir sorun olarak değerlendirilebilir. Nitekim kadın meclisleri gibi yapıların doğrudan başvurabilecekleri bir bütçeleri ve harcama yetkileri olmaması (Erkul, Baykal ve Kara, 2013: 91), bu meclislerin hareket alanlarına bazı sınırlamalar getirmiş olmaktadır.

Zaman zaman doğrudan harekete geçmekle birlikte Karatay Kadın Meclisi'ne hem sosyal medya aracılığıyla hem de ilgili birimlerine doğrudan başvuru şeklinde pek çok talep gelmektedir. Bunlar arasında özellikle yardıma ve bakıma muhtaç ailelerin ihtiyaçlarının giderilmesinde Karatay Kadın Meclisi, kaymakamlıklar bünyesinde yer alan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları gibi bir rol üstlenmektedir. Ayrıca Kadın Meclisindeki Sosyal İşler birimine gelen talepler

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/2 Winter 2016

Kaymakamlıkla da irtibata geçilmek suretiyle bir ön araştırma ile pekiştirilerek gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır.

Öte yandan Türkiye’de kent konseyleri ve alt organları olan kadın ve gençlik meclislerinin toplumsal tanınırlığının yetersizliği, tamamıyla belediye yönetimlerinin kontrolü altında kalmaları, kendilerine özgü bir kanun, tüzel kişilik, bütçe vb. durumlara haiz olamamaları, yer yer göstermelik işlevlerle sınırlı kalmaları ile meclis yapısı ve katılıma dair sorunlara sahip olmaları önemli tartışma konuları arasında karşımıza çıkmaktadır (Ulusoy ve Tekdere, 2015: 53).

5. Sonuç

Ülkemizde yerelleşme ile birlikte yerel yönetişimin öneminin artmasıyla, yerel yönetim birimlerinin kent konseyleri, kadın meclisleri ve gençlik meclisleri gibi çeşitli oluşumlarla işbirliği içerisinde yerel hizmetleri vatandaşlara sunmaları adeta bir zorunluluk haline gelmiştir. Çünkü yerel yönetimler halka en yakın birim olmak durumundadırlar.

Ülkemizde dünyadaki gelişmelere paralel olarak 1990’lı yılların ikinci yarısından itibaren kadın meclisi gibi oluşumların kurulmaya başlandığı görülmektedir. Özellikle Gündem 21 Programının hayata geçmesi ile birlikte birçok yerel yönetim biriminde kent konseyleri çizgisinde çeşitli meclisler ve çalışma grupları kurulmuştur. 2005 yılında 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun yasalaşması ve 2006 yılında Kent Konseyleri Yönetmeliği’nin çıkmasıyla birlikte kent konseylerinin kurumsal bir yapıya büründüğü; bu tarihten itibaren de kent konseyleri çatısı altında kadın meclislerinin aktif olarak faaliyet gösterdiği belirtilebilir.

Kadın meclisleri ile kadınların toplumsal yaşamda daha aktif görünürlüklerinin sağlanması ve her alanda söz sahibi olmaları, kadın ve kent sorunları konusunda bilinçlenmeleri, kentsel etkinliklerde faal olarak görev ve sorumluluk almaları, kente aidiyet duygularının güçlendirilmesi, kadınları ilgilendiren konularda ve politikalarda etkin temsillerinin sağlanması, kadın meclisi aracılığıyla sorunların yetkili birimlere ulaştırılması, kadınların araştıran ve üreten, girişimci ve dinamik birer güç olarak bireysel inisiyatifler alabilmesinin sağlanması ve kadınların birlikte çalışıp ortak hareket edebilmelerinin başarılması amaçlanmaktadır.

Özellikle son günlerde ülkemizde kadın meclislerinin gerçekleştirdiği faaliyetler ve projeler dikkate alındığında esasında kentsel hizmetlerin sunumu gibi bir görevleri olmamasına karşın yerelleşmede önemli bir aktör olarak her geçen gün rolünün daha da arttığı rahatlıkla ifade edilebilir. Bu nedenle özellikle yerel yönetimlerin faaliyetlerinde bu meclislerin hem kamuoyu oluşturma açısından hem de yerelde katılım ve yönetişimi daha etkin ve anlamlı kılma anlamında önemli bir konumda olduğu rahatlıkla ifade edilebilir. Ancak kadın meclislerinin kendilerine ait bütçelerinin olmayışı, bağlı oldukları belediyelerin yapacakları projelerde finansal desteği sağlıyor olması yerel faaliyetleri açısından bazı problemlerin doğmasına neden olabilmektedir.

Çalışmada örnek olarak incelenen Karatay Kadın Meclisinin henüz yeni kurulmuş ve “kurumsallaşmış” olmasına rağmen bugüne kadar gerçekleştirdiği faaliyetler dikkate alındığında yerel düzeyde bir aktör olarak önemli bir rol üstlendiği rahatlıkla ifade edilebilir. Kadın Meclisinin gerçekleştirdiği faaliyet ve projelerin finansmanı Karatay Belediyesi tarafından sağlanmaktadır. Bir kadın gözüyle ve kadınların yaşadığı zorlukların, problemlerin üstesinden gelinebilmesi açısından sahayı tanıyan aktif kadın meclisi üyeleri tarafından yardımların hak sahiplerine hızlı ve etkin bir şekilde çeşitli işbirliği mekanizmaları ile ulaştırılması yerel yönetişimin güçlendirilmesi açısından oldukça önemlidir.

KAYNAKÇA

- Bozkurt, Y. (2014). Yerel demokrasi aracı olarak Türkiye’de kent konseyleri: Yapı, işleyiş ve sorunlar. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 40, 229-240.
- Çetinkaya, Ö., Rükan K. (2012). Yerel demokrasinin sağlanmasında katılımcılık süreci ve kent konseylerinin rolü. *Maliye Dergisi*, 163, 95-117.
- Demirtaş, M. (2012). Yerel yönetimlerde bir halkla ilişkiler çalışması olarak sosyal paylaşım ağlarının kullanımı: Üsküdar Belediyesi örneği. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 7(4), 291-314.
- DPT (2007). *Dokuzuncu kalkınma planı: Kamuda iyi yönetim, özel ihtisas komisyonu raporu*. Ankara.
- Emrealp, S. (2005). *Yerel gündem 21 uygulamalarına yönelik kolaylaştırıcı bilgiler elkitabı*. İstanbul: IULA-EMME (UCLG-MEWA) Yayını.
- Erkul, H., Baykal, T., Kara, H. (2013). Kent konseylerinin sorunları üzerine bir inceleme: Çanakkale kent konseyi örneği. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (22), 85-105.
- Göymen, K. (1999). Türk yerel yönetiminde katılımcılığın evrimi: merkeziyetçi bir devlette yönetim dinamikleri. *Amme İdaresi Dergisi*, 32 (4), 67-83.
- Kerman, U., Altan, Y., Aktel, M., Lamba, M. (2013). Yerel yönetim ve kent konseyleri. Keskin, E. B. (Ed.), *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa, 13-29.
- Lamba, M. (2012). Yerel yönetişimde farkındalık: Antalya ili örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, 17(1), 495-509.
- Ökmen, M., Görmez, K. (2009). Türkiye’de yerel gündem 21 ve yerel yönetim uygulamaları. Görmez, K., Ökmen, M. (Ed.), *Yerel Yönetimlerin Güncel Sorunları*, İstanbul: Beta Yayıncılık, 109-128.
- Örselli, E. (2010). Kamu yönetiminde yolsuzluk sorunu ve yönetim yaklaşımı. Çukurçayır, M. A., Eroğlu, H. T., Uğuz, H. E. (Ed.), *Yönetişim: Kuram, Boyutlar, Uygulama*. Konya: Çizgi Kitabevi, 495-522.
- Sağır, M. (2003). Küreselleşme süreci ve siyasal katılımı yeni arayışlar: Yerel gündem 21 Antalya kent konseyi kadın meclisi. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 12(4), 28-41.
- Sancar, S. (2008). Türkiye’de kadınların siyasal kararlara eşit katılımı. *Toplum ve Demokrasi Dergisi*. 2(4), 173-184.
- Şahin, F. (2011). Kadınların siyasal katılımları çerçevesinde kadın meclislerinin yerel siyasetteki etkinlikleri ve üye profilleri. *Uzmanlık Tezi*. Ankara: T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.
- Temizel, H. (2012). Yerel yönetim bağlamında katılım ve Kadınhanı bölgesinde bir uygulama. Kavruk, H. (Ed.), *Kuram ve Yöntem Açısından Türkiye’de Kamu Yönetimi Bildiriler Kitabı*. Ankara: TODAİE, 279-295.
- Toksöz, F. (2011). *İyi yönetim el kitabı*. İstanbul: TEPAV.
- Ulusoy, A., Tekdere, M. (2015). Kent konseylerinin mali kısıtları. Keskin, E. B., Karakurt T. E. (Ed.), *II. Ulusal Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. Bursa: Bursa Kent Konseyi Yayınları.

- Usta, S. (2013). Katılımcı demokrasi perspektifinden kent konseyleri ve sivil toplum kuruluşları ilişkisi: Sakarya örneği. Keskin, E. B. (Ed.), *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*. Bursa, 200-217.
- Yıldırım, A. (2014). Türkiye’de yerel yönetişimin uygulanabilirliği yerel gündem 21 örneği üzerinden bir inceleme. *Muş Alparslan Üniversitesi SBE Dergisi*. 2(1), 74-96.
- <http://www.karatay.bel.tr/haber-detay.php?sayfa=2824> (Erişim Tarihi: 10.12.2015).
- <http://www.tesev.org.tr/kadin-meclisleri-istanbul-atolyesi/Icerik/970.html> (Erişim Tarihi: 05.12.2015).
- http://www.karataykentkonseyi.com/Kadin_Meclisi_Yonergesi.asp# (Erişim Tarihi: 27.12.2015).
- <http://www.izmirkentkonseyi.org.tr/calisma-gruplari/2/57> (Erişim Tarihi: 14.12.2015).
- <http://www.bursakentkonseyi.org.tr/?sayfa=icerik&id=13> (Erişim Tarihi: 15.12.2015).
- http://www.karataykentkonseyi.com/Kadin_Meclisi_Yonergesi.asp# (Erişim Tarihi: 21.04.2015).
- http://www.yerelyonetisim.org.tr/pdf/KATILIM_ELKITABI.pdf (Erişim Tarihi: 23.04.2015).
- <http://www.adanakentkonseyi.org.tr/index.php/meclisler/kad-n-meclisi> (Erişim Tarihi: 24.04.2015).
- <http://haber.star.com.tr/ege/foca-kent-konseyi-turkiye-kadin-meclisleri-2-bulusmasina-katildi/haber-968586> (Erişim Tarihi: 24.04.2015).
- <http://www.siginaksizbirdunya.org/siginak-ve-dayanisma-merkezleri/60-adana-kadin-dayanisma-ve-ilk-adim-merkezi-akdam> (Erişim Tarihi: 24.04.2015).

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- Örselli, E. - Bayrakçı, E. & Kahraman, S. (2016). “Yerel Yönetişim ve Kadın Meclisleri: Karatay Kadın Meclisi Örneği / Local Governance and Women's Councils: the Case of Women Council Karatay”, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Hayati Akyol Armağanı), Volume 11/2 Winter 2016, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9219>, p. 985-999.